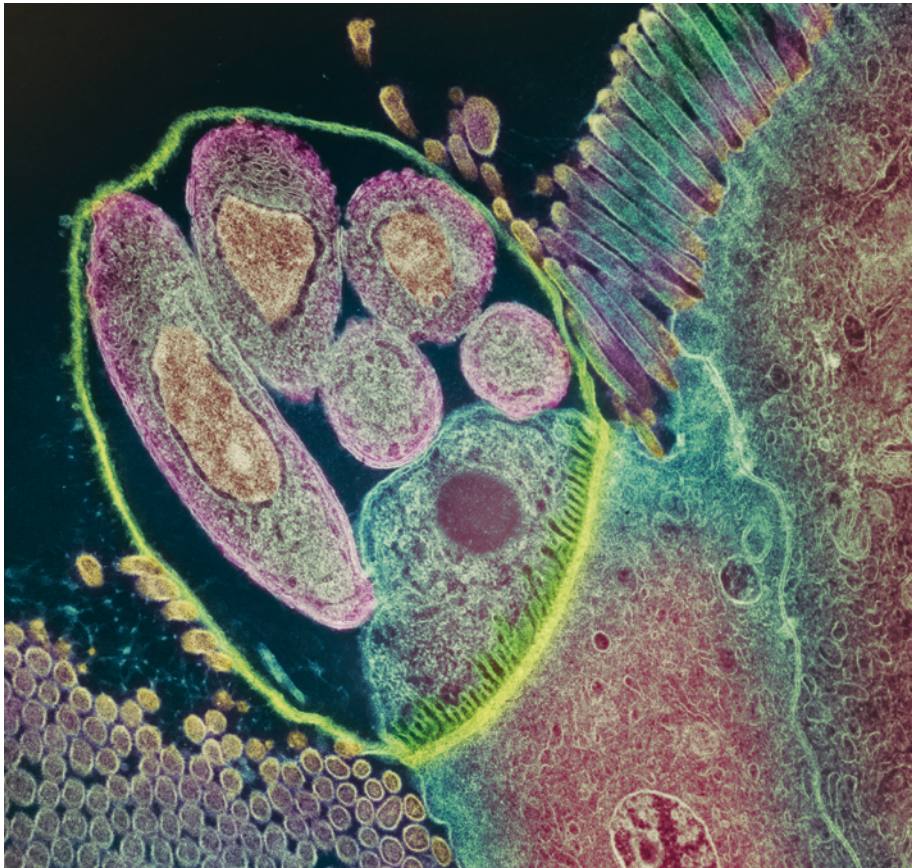

VERDENS HELSE

Cryptosporidium ved alvorlig diaré

Parasitten *Cryptosporidium* er en av de vanligste årsakene til moderat til alvorlig diaré hos barn i utviklingsland, ifølge en ny studie.

Science Photo Library/NTB scanpix

Hvert år dør over 700 000 barn av diaré, det tilsvarer ett av ti dødsfall hos barn under fem år. De fleste av disse dødsfallene skjer i Afrika sør for Sahara og i Sør-Asia. Nylig ble etiologi og sykdomsbyrde ved diaré sykdom undersøkt i Kenya, Mali, Mosambik, Gambia, Bangladesh, India og Pakistan (1). I perioden 2007–11 ble 9 439 barn i alderen 0–5 år med moderat til alvorlig diaré inkludert, i tillegg til over 13 000 barn i kontrollgruppen. Basert på avføringsprøver fant man at rotavirus, *Cryptosporidium*, *Shigella* og enterotoksigen *E. coli* (ST-EPEC og LS/ST-EPEC) var de mikrobenes som oftest var assosiert med moderat eller alvorlig diaré.

– Flere virus, bakterier og parasitter kan gi diaré. I land med sparsomme ressurser må man derfor rette innsatsen mot de viktigste mikrobenes. Rotavirus kommer som forventet ut som den viktigste årsak til alvorlige diaréepisoder hos barn. Studien gir solide argumenter for å ta rotavirusvaksinen inn i barnevaksinasjonsprogrammene i alle land i sør, sier Øystein Haarklau Johan-

sen, lege i spesialisering ved mikrobiologisk avdeling, Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet.

– Samtidig bør det vekke oppsikt at parasitten *Cryptosporidium* seiler opp som den nest viktigste diaréfremkallende mikrobe hos barn under ett år, uavhengig av hivprevalens. Det er vanskelig å sikre drikkevannet mot parasitten. Derfor trengs det forskning på effektive vannforsynings-, hygiene- og sanitærtiltak som kan implementeres raskt, i tillegg til utvikling av vaksiner og nye medikamenter, avslutter Haarklau Johansen.

Merete Kile Holtermann

merete.holtermann@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Kotloff KL, Nataro JP, Blackwelder WC et al. Burden and aetiology of diarrhoeal disease in infants and young children in developing countries (the Global Enteric Multicenter Study, GEMS): a prospective, case-control study. *Lancet* 2013. E-publisert 13.5.

HPV-vaksinering gir færre kjønnsvorter

Forekomsten av kjønnsvorter hos både unge kvinner og unge menn har gått kraftig ned i Australia etter at HPV-vaksinering av jenter og unge kvinner ble innført.

I 2007 innførte man i Australia kvadrivalentt humant papillomavirus (HPV)-vaksinering av jenter og unge kvinner. Vaksinen beskytter både mot HPV-genotypene 16 og 18, som er forbundet med utvikling av noen kreftformer, og mot HPV-genotypene 6 og 11, som forårsaker de fleste tilfeller av kjønnsvorter. Nå har australske forskere undersøkt hvilken effekt vaksinasjonsprogrammet har hatt på forekomsten av kjønnsvorter (1).

I studien inngikk mer enn 85 000 pasienter som oppsøkte åtte klinikker for seksuelt overførbare sykdommer for første gang i perioden 2004–11. For kvinner under 21 år sank andelen som hadde kjønnsvorter fra 12 % i 2007 til 0,85 % i 2011 ($p < 0,001$), for kvinner i aldersgruppen 21–30 år sank andelen fra 11 % til 3,1 % ($p < 0,001$). Det ble ikke påvist noen signifikant nedgang for kvinner over 30 år. For heteroseksuelle menn i de samme aldersgruppene sank andelen fra henholdsvis 12 % til 2,2 % ($p < 0,001$) og fra 18 % til 8,9 % ($p < 0,001$).

– Denne studien bekrefter at funnene i fase 3-studiene står seg ved implementering i en hel populasjon, sier professor Ole-Erik Iversen ved Haukeland universitetssykehus, som har vært hovedansvarlig i Norge for utprøving av de to godkjente HPV-vaksinene. Det at forekomsten gikk ned hos heterofile, men ikke hos homofile menn, viser at vaksinering gir en uttalt flokkbeskyttelse.

– I Australia brukes vaksinen for årskullene opp til 26 år. Det er også rapportert om reduksjon i forekomsten av cervical intraepitelial neoplasi. I Norge har vi ikke innhentingsvaksinasjon og kan ikke regne med å se en reduksjon før de vaksinerte kvinnene møter til screeningundersøkelse for livmorhalskreft i 2023, sier Iversen.

Trine B. Haugen

trine.b.haugen@hioa.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Ali H, Donovan B, Wand H et al. Genital warts in young Australians five years into national human papillomavirus vaccination programme: national surveillance data. *BMJ* 2013; 346: f2032.